

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки вищої школи

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА
(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
рівня вищої освіти доктор філософії
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності 011 Науки про освіту
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
«Освітні, педагогічні науки»
(назва програми)
мова навчання – українська

Слов'янськ – 2018 р.

Розробник:

Сипченко О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Шайда Н.П., кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № _1_ від «28» серпня 2018 р.

Рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«29» серпня 2018 р.

протокол № _1_

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Нормативна дисципліна	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 4	Лекції	
	10 год.	10 год.
	Практичні	
	20 год.	20 год.
	Самостійна робота	
	90 год.	90 год.
Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» є набуття у здобувачів таких **компетентностей**:

загальні:

ЗК 6. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо

ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті

спеціальні:

СК 1. Здатність до засвоєння основних концепцій та засад методології педагогіки, розуміння теоретичних і практичних проблем в галузі освітніх, педагогічних наук, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

СК 5. Розуміння структур та цілей освітніх систем

СК 8. Уміння пристосовувати навчальну програму та навчальні

матеріали до конкретного освітнього контексту

СК 11. Здатність розуміти тенденції в освіті та вміти розпізнавати їх потенційні наслідки

результати навчання:

ПРН4. Розробляти програми соціально-педагогічних інтервенцій

ПРН7. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації

ПРН8. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПРН9. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності

ПР 10. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності

ПР 12. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної діяльності

2.2. Передумовами вивчення навчальної дисципліни є попередньо набуті здобувачами такі **компетентності**:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання тощо.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.

Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики.

Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування в соціальних ситуаціях. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності.

Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, студентами; володіння

алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань

2.3. Очікувані результати навчання:

Розробляти структуру і створювати складники навчально-методичного забезпечення дисципліни.

Реалізувати комплекс функцій управління (планування, прогнозування, організації, мотивування, виконання, контролю і корекції) навчально-виховною діяльністю.

Володіти сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, методами пошуку, оброблення, використання, зберігання і захисту інформації.

Пропонувати заходи популяризації і пропагування педагогічних знань.

2.4. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання здобувачів із вивчення навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні, семінарські, індивідуальні) та самостійної роботи. Для здобувачів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання здобувачів у процесі *лекції* виставляється за такими критеріями:

– присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі лекції.

Оцінювання результатів навчання здобувачів у процесі *практичного, семінарського, індивідуального заняття* виставляється за такими критеріями:

– під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття;

– під час тестування – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття;

– у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння формулами та математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

Оцінювання результатів навчання здобувачів у процесі *написання поточних, проміжних контрольних робіт* виставляється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Оцінювання результатів навчання здобувачів під час *контрольного заходу* виставляється за правильні відповіді на всі питання.

Оцінювання *рефератів та презентацій за визначеними темами* виставляється відповідно до критеріїв: за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації); за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на літературні джерела; за наявність змістовних висновків; за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Унаслідок виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачеві, може бути знижена: за неповну відповідь; за кожну неправильну відповідь; за невчасне виконання завдання; за недостовірність поданої інформації; за недостатнє розкриття теми; за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточного контролю рівня знань здобувачів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх здобувачів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Допуск до підсумкового контролю з кожної навчальної дисципліни становить 60 балів та визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати здобувачеві для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнято

Кожна навчальна дисципліна, вивчення якої закінчується складанням заліку або іспиту, оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів. Якщо навчальна дисципліна викладається два або більше семестрів, вивчення з яких закінчується згідно з навчальним планом заліком або іспитом, то кожна частина оцінюється у 100 балів.

Якщо здобувач набрав упродовж семестру 60-74 бали, то він може зарахувати набрані бали як оцінку семестрового контролю.

Якщо навчальна дисципліна завершується екзаменом і здобувач хоче покращити оцінку семестрового контролю, то у відведений час він складає іспит з даної дисципліни як окрему форму семестрового контролю, який оцінюється у 100 балів незалежно від тих, що були набрані упродовж семестру.

Для підсумкового контролю у формі екзамену:

Теми														Самостійна робота	Підсумковий бал (оцінка семестрового контролю) бали	або	Підсумковий бал (оцінка семестрового контролю) 0-100 балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14				
1	3	1	3	3	3	1	3	3	3	1	3	1	6				
35 балів																	

2.5. Засоби діагностики результатів навчання: реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень, екзамен.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	зокрема					усього	зокрема					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. Основні фактори і напрями розвитку освіти в світі													
1.1. Виникнення і становлення порівняльної педагогіки як науки	8	2				6	8	2					6
1.2. Фактори, які визначають стан і напрями розвитку освіти сучасної країни	9		2			7	9		2				7
1.3. Західні моделі організації й управління освітніми системами	9	2				7	9	2					7
1.4. Сучасні домінуючі педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн	8		2			6	8		2				6
1.5. Вища освіта в зарубіжних країнах	8		2			6	8		2				6
1.6. Роль міжнародних організацій і фондів в розвитку освіти в світі	9		2			7	9		2				7
Тема 2. Національні особливості систем освіти зарубіжних країн та їх функціонування													
2.1. Основні соціально-економічні, політичні і культурні характеристики	9	2				7	9	2					7

зарубіжних країн												
2.3. Історія появи загальної і професійної освіти в зарубіжних країнах та структура сучасної системи освіти	8		2			6	8		2			6
2.4. Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя	7		2			5	7		2			5
2.5. Діяльність середніх загальноосвітніх шкіл в країнах зарубіжжя	7		2			5	7		2			5
2.6. Професійна підготовка та підвищення кваліфікації учителів в зарубіжних країнах	10	2				8	10	2				8
2.7. Організація діяльності вищих навчальних закладів в країнах зарубіжжя	9		2			7	9		2			7
2.8. Особливості освіти дорослих у різних країнах	8	2				6	8	2				6
2.9. Порівняльний аналіз функціонування освітніх систем зарубіжжя	11		4			7	11		4			7
Усього годин	120	10	20			90	120	10	20			90

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виникнення і становлення порівняльної педагогіки як науки	2
2	Західні моделі організації й управління освітніми системами	2
3	Основні соціально-економічні, політичні і культурні характеристики зарубіжних країн	2

4	Професійна підготовка та підвищення кваліфікації учителів в зарубіжних країнах	2
5	Особливості освіти дорослих у різних країнах	2
	Разом	10

4.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фактори, які визначають стан і напрями розвитку освіти сучасної країни	2
2	Сучасні домінуючі педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн	2
3	Вища освіта в зарубіжних країнах	2
4	Роль міжнародних організацій і фондів в розвитку освіти в світі	2
5	Історія появи загальної і професійної освіти в зарубіжних країнах та структура сучасної системи освіти	2
6	Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя	2
7	Діяльність середніх загальноосвітніх шкіл в країнах зарубіжжя	2
8	Організація діяльності вищих навчальних закладів в країнах зарубіжжя	2
9	Порівняльний аналіз функціонування освітніх систем зарубіжжя	4
	Разом	20

4.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні фактори і напрями розвитку освіти в світі	39
2	Національні особливості систем освіти зарубіжних країн та їх функціонування	51
	Разом	90

5. Рекомендована література

Основна

1. Гавран М. Сучасні напрями розвитку педагогічної освіти у приватних вищих школах Польщі [Електронний ресурс] / М. Гавран // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – Львів, 2012. – Вип. 28. – С. 179–186. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Ped_2012_28_22

2. Ганжуров Ю. Видавнича справа в контексті порівняльної педагогіки / Ю. Ганжуров // Вісн. Книжк. палати. – 2015. – № 6. – С. 8–10

3. Громовий В. В. На шляху до меташколи : філософські засади й освітні реалії в Україні та США / В. В. Громовий // Упр. шк. – 2011. – No 25/27. – С. 4–7.

4. Короткова Ю. М. Мовна політика та іншомовна освіта в Греції другої половини ХХ століття [Електронний ресурс] / Ю. М. Короткова // Освіта та педагогічна наука / Держ. закл. "Луганський національний педагогічний університет ім. Тараса Шевченка". – Луганськ, 2013. – № 3. – С. 49–55. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OsDon_2013_3_8

5. Кучай О. Підготовка майбутнього вчителя інформатики в Польщі та Україні : порівняльний аналіз / О. Кучай // Рідна школа. – 2011. № 3. С. 66–69.

6. Кучай Т. Особливості підготовки педагогічних кадрів з екології у Великій Британії та Україні : порівняльний аспект / Т. Кучай // Рідна школа. – 2011. – №10. – С. 68–73. – Бібліогр. : 6 назв.

7. Лісковацька Х. М. Становлення та розвиток порівняльної педагогіки як науки в Україні (перша половина ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Лісковацька Х. М.; Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2012. – 20 с. 13.00.01/74 Л 63

8. Локшина О. Порівняльна педагогіка : здобутки двохсотлітнього розвитку та сучасні проблеми / О. Локшина // Порівняльно-педагогічні студії. – 2010. – № 3/4. – С. 6–15.

9. Локшина О. Професіоналізація порівняльної педагогіки в Україні : здобутки і виклики у вимірі педагогічної компаративістики у зарубіжжі [Електронний ресурс] / О. Локшина // Порівняльно-педагогічні студії. – 2014. – № 6. – С. 5–12. – Режим доступу: <http://bit.ly/1NY5HLe>

10. Локшина О. Тенденція як наукова категорія порівняльної педагогіки [Електронний ресурс] / О. Локшина // Порівняльно-педагогічні студії. – 2011. – No 2. – Режим доступу: <http://pps.udpu.org.ua/article/view/18585/16329>

11. Ничкало Н. Порівняльна професійна педагогіка як галузь педагогічного знання [Електронний ресурс] / Н. Ничкало // Порівняльна професійна педагогіка. – 2011. – № 1. – С. 6–18. – Режим доступу : <http://khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf> (дата звернення : 30.05.18).

12. Петриченко Л. О. Витоки світової та вітчизняної порівняльної педагогіки [Електронний ресурс] / Л. О. Петриченко // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. пр. / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2012. – Вип. 29. – С. 110–118. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzkr_2012_29_16

13. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : [навч. посіб. для студ. ВНЗ освіти] / А. А. Сбруєва ; М-во освіти і науки України. – 2-е вид., стер. – Суми : Унів. кн., 2013. – 320 с.

14. Сисоєва С. Порівняльна педагогіка в контексті розвитку освітології [Електронний ресурс] / С. Сисоєва // Освітологія : пол. - укр. щорічник / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Вища пед. шк. Спільн. пол. вчителів. – Варшава ; Київ, 2014. – Вип. 3. – С. 17–23. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ocvit_2014_3_4

15. Солощенко В. Німецькомовний вимір інтернаціоналізації університетської освіти / В. Солощенко // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень (10-11 трав. 2011 р.) / М-во освіти і науки України, Волин. нац. ун-т ім.Лесі Українки, Наук. т-во студентів і аспірантів. – Луцьк, 2011. – Т. 1. – С. 238–240.

16. Сташевська І. О. Методи порівняльної педагогіки : проблеми класифікації та використання / І. О. Сташевська // Шлях освіти. – 2012. – №2. – С. 17–22.

17. Теодорович А. Ю. Дослідження проблем виховання "громадянина світу" освітянами-компаративістами Австралії та США / А. Ю. Теодорович // Проблеми освіти : наук. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; редкол.: Є. М. Суліма [та ін.]. – Київ, 2011. – Вип. 67. – С. 65–69.

18. Теодорович А. Ю. Порівняно-педагогічні дослідження у контексті глобалізації / А. Ю. Теодорович // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол. : Є. М. Суліма [та ін.]. – Київ, 2011. – Вип. 69. – С. 46–52.

19. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с. 74.63я73 Ч-44

20. Чех А. О. Порівняльна педагогіка в європейських освітніх парадигмах (друга половина ХХ - початок ХХІ століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Чех А. О. ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобич, 2014. – 20 с. 13.00.01/74 Ч-56

Допоміжна

1. Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України ; головний ред. В.К. Кремінь. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

2. Жуковський В. Етапи морально-етичного виховання в американській школі / В. Жуковський // Рідна школа. – 2006. – № 11. – С. 77–80.

3. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу : інноваційні засоби і технології. – К. : Атіка, 2005. – 252 с.

4. Коваленко О. Становлення поняття "педагогічна технологія" в освітній системі США / О. Коваленко // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол. : Т. Кошманова (голов. ред.) та ін.]. – Львів, 2010. – Вип. 26. – С. 180–185. – Бібліогр. : 5 назв.

5. Сиротич Н. Порівняльний аналіз підходів до мистецького виховання дітей дошкільного віку в Україні та Франції / Н. Сиротич // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2010. – Вип. 26. – С. 194–200. – Бібліогр. : с. 199–200.

6. Таратайцев З. З. Релігійне виховання в освіті європейських країн / З.З. Таратайцев // Шлях освіти. – 2001. – № 2. – С. 25–28.

7. Теличко Н. Організація навчання обдарованих і талановитих молодших школярів у США / Н. Теличко // Рідна школа. – 2006. – № 10. – С. 78–80.

6. Інформаційні ресурси

1. Навчальний план факультету.
2. Освітня програма – Освітні, педагогічні науки.
3. Положення про організацію навчального процесу підготовки фахівців (ДВНЗ «ДДПУ»).
4. Адреси бібліотек та читальних залів ДВНЗ «ДДПУ»:
вул. Г.Батюка, 19; вул. Учительська, 16; вул. Університетська, 12.